

**IZVJEŠĆE
STRUČNOG POVJERENSTVA
O REAKREDITACIJI
POSLIJEDIPLOMSKOG SVEUČILIŠNOG (DOKTORSKOG)
STUDIJA
KOMPARATIVNA POLITIKA
FAKULTETA POLITIČKIH ZNANOSTI SVEUČILIŠTA U ZAGREBU**

**Datum posjeta visokom učilištu:
26. travnja 2017. godine**

Lipanj, 2017. godine

Projekt je sufinancirala Evropska unija iz sredstava Europskog socijalnog fonda.

Sadržaj ovog dokumenta isključiva je odgovornost Agencije za znanost i visoko obrazovanje.

SADRŽAJ

UVOD.....	3
KRATAK OPIS STUDIJSKOG PROGRAMA.....	5
PREPORUKA STRUČNOG POVJERENSTVA AKREDITACIJSKOM SAVJETU AGENCIJE.....	5
PREPORUKE ZA POBOLJŠANJE KVALITETE STUDIJSKOG PROGRAMA	5
PREDNOSTI STUDIJSKOG PROGRAMA	6
NEDOSTACI STUDIJSKOG PROGRAMA.....	6
PRIMJERI DOBRE PRAKSE	6
USKLAĐENOST S PROPISANIM UVJETIMA IZVOĐENJA	8
OCJENA KVALITETE	11

UVOD

Stručno povjerenstvo koje je imenovala Agencija za znanost i visoko obrazovanje (AZVO) izradilo je Izvješće o reakreditaciji poslijediplomskog sveučilišnog (doktorskog) studijskog programa *Komparativna politika* na temelju Samoanalize studijskog programa, popratne dokumentacije te posjeta Fakultetu političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu.

Agencija za znanost i visoko obrazovanje, javno tijelo koje je punopravni član Europskog registra agencija za osiguravanje kvalitete u visokom obrazovanju (European Quality Assurance Register for Higher Education – EQAR) i Europske udruge za osiguravanje kvalitete u visokom obrazovanju (European Association for Quality Assurance in Higher Education – ENQA), u skladu sa Zakonom o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju (NN 45/09) i Pravilnikom o sadržaju dopusnice te uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja, izvođenje studijskih programa i reakreditaciju visokih učilišta (NN 24/10), provodi reakreditaciju visokih učilišta, odnosno njihovih studijskih programa. Ovdje je riječ o reakreditaciji dijela djelatnosti visokih učilišta, odnosno sveučilišnih poslijediplomskih studijskih programa.

Akreditacijski savjet Agencije imenovao je Stručno povjerenstvo kao neovisno stručno tijelo, kako bi provelo neovisno vrednovanje poslijediplomskoga sveučilišnog studija Pravne znanosti.

Izvješće sadrži:

- kratak opis studija
- preporuku Stručnog povjerenstva Akreditacijskom savjetu Agencije
- preporuke za poboljšanje kvalitete i prijedloge mjera koje treba provesti u predstojećem razdoblju (te provjeriti postupkom naknadnog praćenja)
- kratku analizu prednosti i nedostataka visokog učilišta
- popis uočenih dobrih praksi
- zaključke o usklađenosti s propisanim uvjetima izvođenja studija
- zaključke o usklađenosti s kriterijima za ocjenu kvalitete.

Članovi Stručnog povjerenstva:

- Prof. Tamás Hoffmann, Hungarian Academy of Sciences, Mađarska, predsjednik Stručnog povjerenstva
- Dr. Gerhard van der Schyff, Tilburg Law School, Department for Public Law, Jurisprudence and Legal History, Tilburg University, Nizozemska
- Dr. Dagmar Simon, The WZB Berlin Social Science Center, Njemačka
- Prof. Dibyesh Anand, University of Westminster, Ujedinjeno Kraljevstvo
- Dr. Igor Štiks, University of Edinburgh, Ujedinjeno Kraljevstvo
- Prof. Mare Leino, Tallinn University, Estonija
- Max Lüggert, doktorand, Rheinische Friedrich-Wilhelms-Universität Bonn, Njemačka
- Marko Radenović, doktorand, Princeton University/McKinsey & Company, Hrvatska
- Katja Simončič, doktorand, Inštitut za kriminologijo pri Pravni fakulteti v Ljubljani, Slovenija.

Fakultet su posjetili:

- Dr. Dagmar Simon, The WZB Berlin Social Science Center, Njemačka, moderatorica stručnog povjerenstva
- Prof. Mare Leino, Tallinn University, Estonija
- Prof. Dibyesh Anand, University of Westminster, Ujedinjeno Kraljevstvo
- Dr. Igor Štiks, University of Edinburgh, Ujedinjeno Kraljevstvo
- Max Lüggert, doktorand, Rheinische Friedrich-Wilhelms-Universität Bonn, Njemačka.

U analizi dokumenata, studijskom posjetu i pisanju Izvješća, podršku radu Stručnog povjerenstva pružili su:

- Mr. sc. Sandra Bezjak, koordinatorica, AZVO
- Ivana Borošić, pomoćna koordinatorica, AZVO
- Lida Lamza, prevoditeljica tijekom posjeta, AZVO
- Ivana Rončević, prevoditeljica Izvješća, AZVO.

Tijekom posjeta Stručno je povjerenstvo održalo sastanke s:

- Upravom Fakulteta
- voditeljima doktorskog studija
- doktorandima
- mentorima
- alumnijima.

Stručno je povjerenstvo također obišlo knjižnicu Fakulteta.

KRATAK OPIS STUDIJSKOG PROGRAMA

(Samoanaliza, 1. str.)

Naziv studijskog programa iz dopusnice: Poslijediplomski sveučilišni (doktorski) studij Komparativna politika

Nositelj(i): Fakultet političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu

Izvođač(i): Fakultet političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu

Mjesto izvođenja: Zagreb

Područje i polje: Znanstveno područje društvenih znanosti, znanstveno polje politologije

Broj doktoranada: 76

Broj nastavnika na doktorskom studiju: 16

Broj mentora na doktorskom studiju: 22

Ishodi učenja studijskog programa: Nije definirano.

PREPORUKA STRUČNOG POVJERENSTVA AKREDITACIJSKOM SAVJETU AGENCIJE

Na temelju obavljenog postupka reakreditacije, odnosno procjene dostavljenog materijala (Samoanaliza i dr.), posjeta visokom učilištu i razgovora predviđenih protokolom posjeta Stručnog povjerenstva, Stručno povjerenstvo donosi neovisno mišljenje u kojem Akreditacijskom savjetu Agencije preporučuje

izdavanje pisma očekivanja s rokom uklanjanja nedostataka do tri godine u kojem bi visoko učilište trebalo provesti nužna poboljšanja.

PREPORUKE ZA POBOLJŠANJE KVALITETE STUDIJSKOG PROGRAMA

1. Zbog trenutačne neproduktivne i neodržive situacije u vezi s postojanjem dva paralelna doktorska programa (Politologija i Komparativna politika), stručno povjerenstvo preporučuje hitnu reviziju i stvaranje jednog doktorskog programa koji bi pokrio sva podpodručja iz područja politologije.
2. Riješiti problem niske stopne završnosti upisivanjem manjeg broja motiviranih i kvalitetnijih studenata i osiguravanjem financiranja za što veći broj upisanih studenata.
3. Riješiti problem velikog opterećenja mentora i nastavnika. Potrebno je ravnomjernije rasporediti opterećenje imajući na umu i opterećenje nastavnika na prediplomskom studiju.
4. Potrebno je jasno razgraničiti ulogu mentora i savjetnika: svaki doktorand trebao bi od početka studija imati savjetnika na temelju okvirnog plana istraživanja koji predaje tijekom upisnog postupka (prijevod teme disertacije). Najkasnije do početka druge godine potrebno je imenovati mentora. Mentor može biti savjetnik ili neka druga osoba, ovisno o temi disertacije.
5. Trebalo bi bolje definirati i pojasniti raspodjelu sredstava. Sredstva su uglavnom rezervirana za dodatne honorare za nastavnike. Ovo bi se trebalo promijeniti i više sredstava trebalo bi dodjeljivati studentima (osobito studentima koji se sami financiraju) za konferencije, radionice ili kraće studijske posjete.

6. Iako mnogim doktorandima nedostaje opće znanje o disciplini, potrebno je osigurati i specifične kolegije kako bi doktorandi mogli nadoknaditi potrebna znanja, a koji bi također bili povezani s njihovim interesima i specijalizacijom. Potrebno je uvesti više kolegija o suvremenoj metodologiji istraživanja koji bi studentima omogućili učinkovitu primjenu postojećih metoda istraživanja.
7. Potrebno je izraditi i navesti ishode učenja na programu.

PREDNOSTI STUDIJSKOG PROGRAMA

1. Program je jedini doktorski program komparativne politike u Hrvatskoj.
2. Značajan broj kvalitetnih i ambicioznih nastavnika posvećen je osiguravanju visokih međunarodnih standarda kvalitete istraživanja i nastave.
3. Osigurani su visoki standardi izrade i obrane disertacije.
4. Dostupna su određena finansijska sredstva za financiranje doktoranada putem istraživačkih projekata.
5. Doktorandi imaju mogućnosti objavljivanja znanstvenih radova u najboljim hrvatskim znanstvenim časopisima.

NEDOSTACI STUDIJSKOG PROGRAMA

1. Pojedini mentori imaju prevelik broj studenata i preveliko opterećenje. Omjer doktoranada i mentora također je veoma nepovoljan.
2. Stope završnosti nisu zadovoljavajuće, što ugrožava kvalitetu programa.
3. Program, pod-discipline i moduli te njihova provedba i održivost previše ovise o pojedinačnim nastavnicima i njihovom trudu.
4. Samostalno financiranje doktorskog studija već je svojevrstan kriterij odabira kandidata.
5. Zbog strukturnih problema hrvatskog obrazovnog i znanstvenog sustava postojeći program u sadašnjem obliku nije usporediv s međunarodnim ustanovama.
6. Stručno povjerenstvo uočilo je preklapanje kolegija na preddiplomskom i poslijediplomskom studiju te veliki broj općih kolegija. Nije stavljen dovoljan naglasak na visokokvalitetnu metodologiju.
7. Zamjetan je nedostatak mogućnosti za usavršavanje i ograničene su mogućnosti doktoranada (osobito doktoranada koji se sami financiraju) za predstavljanje svojeg rada široj akademskoj i neakademskoj javnosti.

PRIMJERI DOBRE PRAKSE

1. Vanjski ili međunarodni članovi sudjeluju u radu povjerenstva za obranu i ocjenu doktorskog rada.
2. Doktorandi moraju objaviti ili imati prihvaćen jedan znanstveni rad u međunarodno recenziranoj publikaciji povezan s temom disertacije.

3. Voditelji smjerova programa isprva su studijski savjetnici i osobe kojima se studenti prvo obraćaju (vidjeti gore kako bi trebalo dalje postupati).
4. Neki kolegiji također su ponuđeni i na engleskom jeziku.

USKLAĐENOST S PROPISANIM UVJETIMA IZVOĐENJA*(Samoanaliza, 2.-3. stranica)*

Propisani minimalni zakonski uvjeti:	DA/NE bilješke
1. Visoko je učilište (VU) upisano u Upisnik znanstvenih organizacija u znanstvenom području doktorskog studija i ima pozitivan ishod reakreditacije (dopusnicu) za znanstvenu djelatnost i visoko obrazovanje.	DA
2. VU ima „vertikalnu“ studijskih programa (izvodi prediplomske i diplomske sveučilišne studijske programe) koji vode do doktorskog studija u istom području i polju ili poljima (u slučaju interdisciplinarnih studija) te potreban broj nastavnika, kao što je definirano člankom 6 Pravilnika o sadržaju dopusnice te uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja, izvođenje studijskog programa i reakreditaciju visokih učilišta (NN 24/2010).	DA
VU ima zaposlen potreban broj znanstvenika, kako je definirano člankom 7 Pravilnika o uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje znanstvene djelatnosti, uvjetima za reakreditaciju znanstvenih organizacija i sadržaju dopusnice (NN 83/2010).	DA
4. Više od 50 % sadržaja na visokom učilištu izvode vlastiti nastavnici (nastavnici u punom radnom odnosu i izabrani u znanstveno-nastavna zvanja).	DA
5. Omjer je nastavnika i studenata na cijelom visokom učilištu ispod 1 : 30.	DA (uključujući i asistente)
6. Visoko je učilište osiguralo javnost disertacija.	DA Fakultet je osigurao javnost disertacija iako ne u digitalnom obliku.
7. Visoko je učilište osiguralo postupak oduzimanja akademskog stupnja (dr. sc.) odredbama statuta ili drugoga općeg akta ako se utvrди da je stečen protivno propisanim uvjetima za njegovo stjecanje, grubim kršenjem pravila studija ili na temelju disertacije koja je plagijat ili krivotvorina.	DA
Dodatni uvjeti Akreditacijskog savjeta za izdavanje pozitivnog mišljenja	DA/NE bilješke
1. VU (ili više njih) ima barem pet nastavnika izabranih u znanstveno-nastavna zvanja u polju ili poljima relevantnim za izvođenje studija, uključenih u izvođenje doktorskog studija.	DA
2. VU u postupku posljednje reakreditacije ima standard Znanstvena i stručna djelatnost ocijenjen najmanje „djelomično provedeno“ (3).	DA
3. VU ima program doktorskog studija usklađen sa strateškim programom znanstvenog istraživanja.	DA
4. Omjer mentora i doktoranada na visokom učilištu nije veći od 1 : 3.	DA, omjer je viši

	za čitav program, no NE za odobrenu temu doktorskog rada.
<p>5. Mentor (svi) udovoljavaju svim sljedećim uvjetima:</p> <p>a) zaposlen na znanstvenom ili znanstveno-nastavnome radnom mjestu ili suradničkom (post. doc.) i ima barem dvije godine istraživačkog post. doc. iskustva;</p> <p>b) aktivni znanstvenik u znanstvenom području doktorskog studija (u posljednjih pet godina objavljivao znanstvene rade, sudjelovao na međunarodnim znanstvenim skupovima i/ili sudjelovao u projektima (tablica 2, Mentor i doktorandi);</p> <p>c) potvrđuje izvedivost okvirnog plana istraživanja pri upisu doktoranda (ili pri prijavi teme);</p> <p>d) osigurava potrebne uvjete (uključujući finansijsku podršku) za provedbu znanstvenih istraživanja doktoranada (sukladno s okvirnim planom istraživanja doktoranda), bilo kao voditelj, suvoditelj ili suradnik znanstvenog projekta ili na druge načine;</p> <p>e) prošao neku vrstu ospozobljavanja (komentorstvo, radionice ili dr.);</p> <p>f) ima pozitivno mišljenje visokog učilišta o mentorskom radu.</p>	<p>NE, svi mentorи ne zadovoljavaju sve uvjete (npr. neki mentorи nisu aktivni istraživači)</p> <p>a) DA</p> <p>b) NE</p> <p>c) NE (nema jasnog planа istraživanja po upisu; izvedivost se tek ocjenjuje nakon formalnog podnošenja teme disertacije u kasnijoj fazi)</p> <p>d) DA za istraživače zaposlene na istraživačkim projektima, NE za studente koji sami plaćaju troškove studija)</p> <p>e) DA (u principu, mentorи bi trebali steći određeno iskustvo prije nego postanu mentorи ili putem edukacija i</p>

	<p>radionica ukoliko su dostupne. Uglavnom se to radi kroz osobno akademsko usavršavanje koje može uključivati iskustvo na stranim sveučilištima)</p> <p>f) DA (Samoanaliza i procjena stručnog povjerenstva)</p>
6. Nastavnici udovoljavaju svim sljedećim uvjetima: a) zaposlen na znanstvenom ili znanstveno-nastavnom radnom mjestu; b) aktivan znanstvenik, prepoznat u polju predmeta koji predaje (t. 1.).	<p>a) DA b) NE (ne zadovoljavaju svi mentori ove uvjete, neki nisu aktivni znanstvenici).</p>
7. Mentor u pravilu ne sudjeluje u povjerenstvu za ocjenu teme, ocjenu i obranu doktorskog rada.	DA
8. Program doktorskog studija osigurava barem tri godine individualnoga/samostalnoga istraživačkog rada (paralelno, individualno, unutar ili izvan nastave), a pod samostalnim se istraživačkim radom podrazumijeva pisanje disertacije, pisanje radova, odlazak na međunarodne konferencije, terenski rad, nastava u svrhu istraživanja i dr.	NE
9. U slučaju združenih, zajedničkih studija te doktorskih škola (na sveučilišnoj razini), VU suradnju potkrepljuje odgovarajućim ugovorima; program izvodi s akreditiranim visokim učilištima (za zajedničke i združene doktorske studije), odnosno program izvodi (na doktorskoj školi) na način koji udovoljava svim propisanim uvjetima te osigurava kvalitetnu koordinaciju i podršku doktorandima; pokrivenost je nastave vlastitim nastavnicima (svih izvođača) barem 80 %.	Nije primjenjivo.

OCJENA KVALITETE

	OCJENA KVALITETE I OBJAŠNJEPOVJERENSTVA
1. RESURSI: 1. NASTAVNIČKI, MENTORSKI I ISTRAŽIVAČKI KAPACITETI I INFRASTRUKTURA	
1.1. Visoko je učilište prepoznatljiva institucija po istraživačkim/umjetničkim postignućima u znanstvenoj/umjetničkoj disciplini iz koje izvodi doktorski studij.	<p>Visoka razina kvalitete</p> <p>Visoko učilište odlikuje visokokvalitetan znanstvenoistraživački rad pojedinih nastavnika.</p>
1.2. Broj i opterećenost nastavnika angažiranih na doktorskom studiju osiguravaju kvalitetno doktorsko obrazovanje.	<p>Poboljšanja potrebna</p> <p>Pojedini mentori imaju razmjerno visoko ili visoko opterećenje (veće od 360 norma sati).</p> <p>Prijedlozi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • izbjegavati preopterećivanje nekih profesora bez obzira na njihovu traženost ili omiljenost kod studenata ili nedostatka dostupnih mentora • opterećenje treba ravnomjernije rasporediti među svim zaposlenim nastavnicima.
1.3. Nastavnici su visokokvalificirani znanstvenici za predmete koje drže i kojima su posvećeni, i time omogućavaju kvalitetan doktorski studij.	<p>Visoka razina kvalitete</p> <p>Visoko učilište ima velik broj kvalitetnih znanstvenih publikacija povezanih s poljem studijskog programa.</p>
1.4. Broj i kvalifikacije mentora osiguravaju kvalitetnu izradu doktorskoga rada.	<p>Poboljšanja potrebna</p> <p>Prijedlozi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stope završnosti nisu zadovoljavajuće. Trebalo bi razviti strategiju za rješavanje ovog pitanja. • Omjer doktoranada i mentora vrlo je nepovoljan, stoga su potrebna poboljšanja. • Pojedini mentori imaju preveliko opterećenje. Visoko učilište treba riješiti taj problem i uspostaviti jasne mehanizme ocjenjivanja mentora. • Financiranje studenata također je problematično, budući da samo dva studenta imaju osigurano financiranje. Potrebno je osigurati više sredstava za studente koji se sami financiraju.

	<p>Poboljšanja potrebna</p> <p>Trebali bi postojati formalni mehanizmi kako bi se osigurala provjera kvalificiranosti mentora.</p> <p>Prijedlozi za poboljšanje odnosa između savjetnika, mentora i doktoranada:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Potrebno je jasno razgraničiti ulogu mentora i savjetnika: svaki doktorand trebao bi od početka studija imati savjetnika na temelju okvirnog plana istraživanja. Najkasnije do početka druge godine studija potrebno je imenovati mentora. Mentor može biti savjetnik ili neka druga osoba, ovisno o temi. • U slučaju da je mentor neiskusan nastavnik, potrebno mu je dodijeliti iskusnijeg kolegu s kojim bi radio u timu. Iako takav nastavnik može isprva raditi kao savjetnik, kasnije je poželjan rad u timu s drugim mentorom. • Kako bi mogli raditi kao mentori, neiskusnim nastavnicima treba omogućiti usavršavanje u obliku a) radionica i b) putem rada u timu s iskusnijim nastavnicima.
1.5. Visoko je učilište razvilo metode provjere kvalificiranosti nastavnika i mentora.	<p>Poboljšanja potrebna</p> <p>Prijedlozi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Potrebno je osigurati više sredstava za infrastrukturu i resurse.
2. INTERNI SUSTAV OSIGURAVANJA KVALITETE STUDIJA	
2.1. Visoko je učilište definiralo i usvojilo djelotvorne postupke kojima se predlaže, odobrava i izvodi doktorski studij. Ti postupci uključuju obrazloženje znanstvenih/umjetničkih, kulturnih, društvenih i gospodarskih potreba.	<p>Poboljšanja potrebna</p> <p>Proces uspostave doktorskog programa Komparativna politika nije jasan i u potpunosti opravdan, što se odnosi i na doktorski program Politologije.</p> <p>Prijedlozi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zbog trenutačne nejasne situacije preporučujemo hitnu i sveobuhvatnu reviziju i stvaranje novog programa (također vrijedi i za program Politologije). • Fakultet treba uspostaviti novi program koji bi bio razvijen u skladu s potrebama discipline i studenata, a ne s osobnim interesima nastavnika.

2.2. Program je usklađen sa znanstvenom misijom i vizijom, odnosno istraživačkom strategijom Visokog učilišta.	<p>Poboljšanja potrebna</p> <p>Prijedlozi:</p> <ul style="list-style-type: none"> Visoko učilište trebalo bi razviti jedinstvenu istraživačku strategiju na temelju potreba discipline.
2.3. VU sustavno prati uspješnost programa periodičnim vrednovanjem doktorskog studija i radi na poboljšanjima.	<p>Poboljšanja potrebna</p> <p>Prijedlozi:</p> <ul style="list-style-type: none"> Nema dokaza o sustavnom provođenju periodičnog vrednovanja doktorskog studija. Potrebno je razviti postupak vrednovanja također uzimajući u obzir i unutarnji proces kritičkog samovrednovanja.
2.4. Visoko učilište sustavno prati uspješnost mentora, ima mehanizme vrednovanja mentora te definirana pravila vezane uz promjenu mentora i rješavanja mogućih problema između mentora i doktoranda.	<p>Poboljšanja potrebna</p> <p>Prijedlozi:</p> <ul style="list-style-type: none"> Potrebno je uspostaviti postupke praćenja uspješnosti. Nakon što se uspostave unutarnji postupci potrebno je kontinuirano provoditi vrednovanje njihove učinkovitosti.
2.5. Visoko učilište osigurava akademsku čestitost i slobodu znanstvenog istraživanja.	<p>Visoka razina kvalitete</p> <p>Prijedlozi:</p> <ul style="list-style-type: none"> Koriste se programi za otkrivanje neetičnog ponašanja, tj. plagiranog sadržaja. Međutim, pravilo navedeno u Samoanalizi ("...u slučaju da se ustanovi da je više od trećine doktorskog rada istovjetno već objavljenim radovima...") nije adekvatno i potrebno ga je revidirati.
2.6. Postupak izrade i obrane teme doktorskog rada jasan je i objektivan te obuhvaća javno predstavljanje teme doktorskoga istraživanja.	<p>Visoka razina kvalitete</p> <p>Uspostavljeni su svi nužni postupci. Stručno povjerenstvo također je pregledalo obranjene disertacije te zaključilo da one zadovoljavaju visoke standarde.</p>
2.7. Ocjena doktorskoga rada rezultat je znanstvene procjene neovisnoga povjerenstva.	<p>Visoka razina kvalitete</p> <p>Članovi povjerenstva moraju biti osobe u nastavnom ili znanstvenom zvanju; barem jedan član ne može biti nastavnik na programu niti zaposlenik Fakulteta, stoga se očekuje sudjelovanje vanjskih ili međunarodnih članova povjerenstva. Mentor ne može biti članom povjerenstva.</p>

2.8. Visoko učilište objavljuje sve potrebne informacije o studiju, uvjetima upisa, izvođenja kao i uvjetima napredovanja i završetka studija na lako dostupnim mjestima i medijima.	<p>Visoka razina kvalitete</p> <p>Potrebitne informacije o doktorskom programu objavljuju se na internetskoj stranici. Također, rezultati upisnog postupka objavljuju se na internetskoj stranici Fakulteta.</p>
2.9. Financijska sredstva prikupljena za potrebe doktorskog obrazovanja raspodjeljuju se jasno i na način koji osigurava održavanje i unapređivanje doktorske izobrazbe (osigurava provedbu i potporu doktorskim istraživanjima kako bi studenti uspješno završili program).	<p>Poboljšanja potrebna</p> <p>Nejasan je način raspodjele sredstava prikupljenih za potrebe doktorskog obrazovanja i čini se da se većina sredstava troši na plaće istraživača.</p> <p>Prijedlozi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Potrebno je dodijeliti sredstva za sudjelovanje na (međunarodnim) konferencijama, usavršavanje, radionice i kraće studijske posjete u inozemstvu. • Kriteriji za prijavu za dodjelu sredstava trebali bi biti transparentni. • Trebalo bi također dodijeliti dio sredstava za komentore ili gostujuće članove povjerenstava za ocjenu doktorskog rada sa stranih ustanova. • Istraživači bi trebali sudjelovati u istraživačkim projektima koji uključuju financiranje znanstvenih novaka.
2.10. Školarina se utvrđuje na temelju jasnih kriterija (i stvarnih troškova studija).	<p>Nije primjenjivo.</p> <p>Stručno povjerenstvo nema dovoljno informacija kako bi moglo adekvatno ocijeniti ovu stavku.</p>
3. POTPORA DOKTORANDIMA I NAPREDOVANJE TIJEKOM STUDIJA	I
3.1. Visoko učilište određuje upisne kvote na temelju nastavničkih i mentorskih kapaciteta.	<p>Poboljšanja potrebna</p> <p>Stručno povjerenstvo predlaže upis manjeg broja kandidata kako bi se povećala kvaliteta doktorskog programa. Broj doktoranada po mentoru već je prevelik kao i nastavno opterećenje koje ne ulazi u redovnu nastavnu normu na Fakultetu i stoga je moguće da je nastavno osoblje preopterećeno. S obzirom na podatke iz Samoanalize i dojmove s posjeta stručno povjerenstvo zaključilo je da Fakultet nema kapaciteta kako bi podnio bilo kakvo daljnje povećanje broja doktoranada.</p>
3.2. Visoko učilište određuje upisne kvote na temelju znanstvenih/umjetničkih, kulturnih, društvenih, gospodarskih i	<p>Poboljšanja potrebna</p> <p>Tijekom posjeta povjerenstvo je saznalo da gotovo nema</p>

drugih potreba.	nikakve konkurenције за upis na program te se oko dva kandidata natječe za jedno upisno mjesto. Ovo dovodi do situacije u kojoj su mogućnosti financiranja ili sredstva dostupna doktorandima svojevrstan kriterij za odabir kandidata, što znači da upis kandidata ovisi o njihovoj finansijskoj situaciji. Još jedan ključni aspekt spomenut tijekom posjeta je zapošljavanje u javnom sektoru u Hrvatskoj, koje će u budućnosti biti ograničeno, što znači da će biti manja i potreba za doktorandima iz ovog područja.
3.3. Visoko učilište određuje upisne kvote ovisno o dostupnom financiranju za doktorande, odnosno na temelju apsorpcijskih potencijala znanstveno-istraživačkih projekata ili drugih izvora financiranja.	<p>Poboljšanja potrebna</p> <p>Samostalno financiranje doktorskog studija već je svojevrstan kriterij odabira kandidata. Iako je ovo strukturalni problem, visoko učilište također bi ga trebalo pokušati riješiti. Visoko učilište trebalo bi uzeti u obzir činjenicu da je niska stopa završnosti izravno povezana s nedostatkom financiranja doktoranada (kako je navedeno u Samoanalizi, samo dva doktoranda su primila finansijska sredstva), što dovodi do povećanja njihova radnog opterećenja. Doktorandi ne rade dovoljno na projektima budući da je sudjelovanje na projektima ograničeno na doktorande koji su već zaposleni na Fakultetu, što je povjerenstvo doznao tijekom posjeta.</p>
3.4. Visoko učilište bi trebalo voditi računa o broju kandidata koje upisuje, kako bi svakome osigurao savjetnika (potencijalnog mentora). Od upisa do kraja doktorskog studija vodi se računa o tome da svaki doktorand ima održivi plan znanstvenog istraživanja te da bude u mogućnosti uspješno završiti doktorsko istraživanje.	<p>Poboljšanja potrebna</p> <p>Fakultet je poduzeo neke dobre korake kao što su imenovanje voditelja smjerova na programu studijskim savjetnicima. Međutim, nije jasno definirana razlika između mentora i savjetnika.</p> <p>Prijedlozi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Svaki doktorand trebao bi imati savjetnika od početka studija na temelju okvirnog plana znanstvenog istraživanja. • Najkasnije do početka druge godine studija potrebno je imenovati mentora. Mentor može biti savjetnik ili neka druga osoba, što bi bilo bolje rješenje. • Savjetnik (na prvoj godini) i mentor (na drugoj godini) trebali bi provoditi godišnje ocjenjivanje doktoranada. • Potrebno je uspostaviti formalni postupak ocjene napretka, što se odnosi i na studente i savjetnike.

	<p>Izvješće potom odobrava voditelj programa i odmah se poduzimaju potrebne mjere ukoliko je to potrebno.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Potrebno je jasno definirati standarde za rad savjetnika, što je bolje od neformalnih kontrola.
3.5. Visoko učilište osigurava privlačenje zainteresiranih, nadarenih i visokomotiviranih doktoranada i iz inozemstva.	<p>Poboljšanja potrebna</p> <p>Fakultet je poduzeo određene mjere kako bi privukao studente iz inozemstva uvođenjem kolegija na engleskom jeziku. Međutim, stopa upisa studenata iz inozemstva je niska i uglavnom se upisuju studenti iz regije (Bosna i Hercegovina, Crna Gora) koji mogu pratiti kolegije koji se izvode na hrvatskom jeziku. Ohrabrujuća činjenica koju je povjerenstvo ustanovilo tijekom posjeta je što sve više doktoranada piše doktorske disertacije na engleskom jeziku.</p>
3.6. Postupak je izbora upisanih doktoranada javan i utemeljen na izboru najkvalitetnijih kandidata.	<p>Visoka razina kvalitete</p> <p>Fakultet ima uspostavljene kriterije te ih primjenjuje. Međutim, mnogim doktorandima nedostaju istraživačke vještine i nisu određeni potencijalni mentori na temelju interesa doktoranada i tema istraživanja. U vezi s poboljšanjima, vidi točku 3.4.</p>
3.7. Visoko učilište osigurava razvidnost postupka izbora kandidata u skladu s objavljenim kriterijima, kao i postupka prigovora.	<p>Visoka razina kvalitete</p> <p>Visoko učilište osiguralo je razvidnost postupka izbora kandidata i tijekom posjeta stručno povjerenstvo uvjerilo se da je moguća promjena mentora, iako to može biti problematično jer za pojedina usko specijalizirana područja ima malo kompetentnih mentora.</p>
3.8. Postoji mogućnost priznavanja prethodnih postignuća doktoranada i kandidata za studij.	<p>Visoka razina kvalitete</p> <p>Fakultet priznaje prethodna postignuća doktoranada i kandidata. Kandidati koji su završili studij iz druge discipline mogu polagati dodatne ispite kako bi završili doktorski studij. Nadalje, ECTS bodovi prikupljeni na prethodnoj razini mogu se prenijeti na doktorski program, no doktorandi se ne mogu upisati u viši semestar.</p>
3.9. Prava i obveze doktoranda definirane su odgovarajućim aktima visokog učilišta te ugovorom o studiranju koji osigurava visoku razinu institucijske i mentorske potpore doktorandima.	<p>Poboljšanja potrebna</p> <p>Promjena mentora otežana je zbog nedostatka mentora, što je općenito problem male znanstvene zajednice. Međutim, tijekom posjeta stručno povjerenstvo zamijetilo je da su svi</p>

	doktorandi potpisali ugovor o studiju odmah po upisu na studijski program.
3.10. Osigurana je institucijska podrška za uspješnu prohodnost doktoranda kroz doktorski studij.	<p>Poboljšanja potrebna</p> <p>Uspostavljeni su određeni mehanizmi podrške doktorandima kroz doktorski studij, no doktorandima koji se sami financiraju takav oblik podrške nije osiguran.</p> <p>Prijedlozi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Potrebno je više sredstava dodijeliti doktorandima koji se sami financiraju. Moguće rješenje je da nadležno ministarstvo dodijeli sredstva doktorskom programu, što trenutno nije slučaj, kako se povjerenstvo uvjerilo tijekom posjeta. • Uvođenje stipendija za pokrivanje školarina, što trenutno ne postoji.
4. PROGRAM I ISHODI DOKTORSKOG STUDIJA	
4.1. Sadržaj i kvaliteta programa doktorskoga studija u skladu su s međunarodno prihvaćenim standardima.	<p>Poboljšanja potrebna</p> <p>Zbog strukturnih problema postojeći program nije usporediv s međunarodnim ustanovama.</p> <p>Prijedlozi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Veliko nastavno opterećenje, za razliku od doktorskih programa u Velikoj Britaniji, ne zadovoljava specifične interese doktoranada. Zbog vremenskog ograničenja od tri godine i nedostatka financiranja, nastava bi trebala biti više usmjerena na specifične potrebe doktoranada. • Nastavnici su naveli da studentima nedostaje opće znanje iz znanstvene discipline. Potrebno je uvesti kolegije kako bi doktorandi mogli steći potrebno znanje, a koji bi također bili povezani s njihovim područjem istraživanja. • Nedovoljan je broj kolegija iz metodologije te je potrebno uvesti više kolegija iz metodologije u skladu s međunarodnim standardima. • Studenti ne bi sami trebali biti odgovorni za pronalazak mentora. Fakultet bi studentima od početka studija trebao pružiti informacije o dostupnim potencijalnim mentorima i njihovu istraživačkom profilu.

4.2. Ishodi učenja navedeni na razini studijskog programa i njegovih segmenata u skladu su s razinom 8.2. HKO-a. Njima se jasno opisuju kompetencije koje će doktorandi steći tijekom doktorskog studijskog programa, uključujući i etičke zahtjeve provođenja istraživačkog rada.	<p>Poboljšanja potrebna</p> <p>Samoanaliza nije dovoljno razrađena i ne omogućuje povjerenstvu da odgovarajuće ocijeni ovu stavku.</p>
4.3. Ishodi su učenja doktorskoga studija logički i jasno povezani s ishodima učenja pojedinih nastavnih sadržaja, mentorskog i istraživačkog rada.	<p>Poboljšanja potrebna</p> <p>Samoanaliza je preopćenita, stoga povjerenstvo nije moglo adekvatno ocijeniti ovu stavku.</p>
4.4. Programom doktorskog studija postižu se ishodi učenja i kompetencije u skladu s razinom 8.2. HKO-a.	<p>Poboljšanja potrebna</p> <p>Nije objašnjeno u Samoanalizi.</p> <p>Stručno povjerenstvo pregledalo je dostupne disertacije i zaključilo da one udovoljavaju standardima kvalitete.</p>
4.5. Nastavne su metode (i raspodjela ECTS-a, ako je definirana), prikladne razini 8.2. HKO-a i osiguravaju postizanje jasno definiranih očekivanih ishoda učenja.	<p>Poboljšanja potrebna</p> <p>Nije objašnjeno u Samoanalizi.</p> <p>Stručno povjerenstvo ustanovilo je da se koristi veliki broj nastavnih metoda, uglavnom zahvaljujući nastojanjima pojedinih nastavnika.</p>
4.6. Program omogućuje stjecanje generičkih (prenosivih) vještina.	<p>Poboljšanja potrebna</p> <p>Nije objašnjeno u Samoanalizi.</p> <p>Zamjetan je nedostatak mogućnosti za usavršavanje i ograničene su mogućnosti doktoranada (osobito doktoranada koji se sami financiraju) za predstavljanje svog rada široj akademskoj i neakademskoj javnosti.</p>
4.7. Nastavni su sadržaji u funkciji trenutačnoga i budućega istraživačkog rada i osposobljavanja doktoranda (individualni plan nastave, generičke vještine i dr.).	<p>Poboljšanja potrebna</p> <p>Nije objašnjeno u Samoanalizi.</p> <p>Povjerenstvo je zamijetilo da nedostaje metodološke obuke i da je prevelik naglasak na općim kolegijima i temama. Iako je povjerenstvo svjesno činjenice da mnogi studenti moraju usvojiti opće znanje iz discipline, čini se da proces usvajanja takvog općeg znanja traje predugo s obzirom da program traje tri godine te da to doktorandima otežava bavljenje istraživačkim radom.</p>

<p>4.8. Program osigurava kvalitetu međunarodnom povezanošću i mobilnošću nastavnika i doktoranda.</p>	<p>Poboljšanja potrebna</p> <p>Nije dovoljno objašnjeno u Samoanalizi. Stručno povjerenstvo žali zbog činjenice da u Samoanalizi nisu navedeni podaci o međunarodnoj mobilnosti nastavnika i studenata. Stručno povjerenstvo dojma je da neki nastavnici imaju izvrsnu znanstvenu karijeru u inozemstvu (uključujući one koji su se vratili u Hrvatsku s poznatih svjetskih sveučilišta). Opći problem tiče se nedostatka finansijskih sredstava za mobilnost studenata.</p>
--	---

*** NAPOMENA: PREPORUKE STRUČNOG POVJERENSTVA AKREDITACIJSKOM SAVJETU AGENCIJE I OZNAKA KVALITETE**

Zadaća je stručnog povjerenstva u reakreditaciji doktorskih studija višestruka. Povjerenstvo ili dio povjerenstva koje odlazi u posjet visokom učilištu izrađuje prijedlog izvješća na temelju samoanalyse, posjeta i popratne, relevantne dokumentacije. Prijedlog izvješća usvajaju svi članovi povjerenstva jednoga grozda, a predsjednik povjerenstva grozda zadužen je za usklajivanje razine ocjenjivanja.

Stručno povjerenstvo u izvješću donosi procjenu zadovoljava li visoko učilište na doktorskome studijskom programu propisane zakonske i podzakonske uvjete, zadovoljava li dodatne/preporučene uvjete koje je utvrdio Akreditacijski savjet Agencije te ima li pozitivnu, odnosno zadovoljavajuću ocjenu kvalitete prema kriterijima ovoga dokumenta. Uz to stručno povjerenstvo obvezatno mora izraditi preporuke za unapređenje kvalitete.

Na temelju procjene svih navedenih elemenata, stručno povjerenstvo može predložiti Akreditacijskom savjetu Agencije: izdavanje potvrde o ispunjavanja uvjeta; pismo očekivanja s rokom uklanjanja nedostataka do tri godine ili uskratu dopusnice.

Ako stručno povjerenstvo procijeni da visoko učilište svojim doktorskim programom ne zadovoljava zakonske i podzakonske uvjete ili da je kvaliteta izvođenja programa narušena (ne zadovoljava dodatne/preporučene uvjete Akreditacijskog savjeta ili je ocjena kvalitete jako loša), ono treba predložiti uskratu dopusnice.

Ako stručno povjerenstvo smatra da su zakonski i podzakonski uvjeti zadovoljeni, ali je kvaliteta narušena u određenim (gore navedenim) elementima te kako se utvrđeni nedostaci mogu ispraviti u roku do tri godine, ono treba predložiti pismo očekivanja.

Ako stručno povjerenstvo smatra da su svi zakonski, podzakonski i dodatni/preporučeni uvjeti zadovoljeni, a ocjena kvalitete zadovoljavajuća, odnosno da studijski program ispunjava pravilno zacrtane ishode učenja za tu razinu i područje znanosti, ono može predložiti izdavanje potvrde te obvezati visoko učilište na unapređenje kvalitete u okviru naknadnog praćenja i izvještavanja Agenciji.

Konačno, ako je stručno povjerenstvo, prema gore navedenim kriterijima, predložilo izdavanje potvrde o ispunjavanju uvjeta te je procijenilo kako se, osim minimalnog praga kvalitete studijskog programa, odnosno razine kvalifikacijskog okvira, program treba prepoznati kao doktorski program „visoke razine kvalitete“, tada ono Akreditacijskom savjetu može predložiti da Agencija takvu doktorskom programu dodijeli oznaku kvalitete „visoka razina kvalitete“. Time Agencija, uz suglasnost Akreditacijskog savjeta, visokom učilištu dodjeljuje pravo uporabe oznake u akademsku i promidžbenu svrhu.

Oznaka kvalitete „visoka razina kvalitete“ ne može se predložiti odnosno dodijeliti programu ni visokom učilištu koje ne zadovoljava sve zakonske i podzakonske uvjete navedene u ovom dokumentu i sve dodatne/preporučene uvjete Akreditacijskog savjeta. Osim navedenog, ocjena kvalitete programa treba odražavati visoku razinu kvalitete na način da je najmanje polovica potkriterija u svakom kriteriju ocjene kvalitete ocijenjena kao visoka razina kvalitete. Akreditacijski savjet Agencije donosi konačno mišljenje o dodjeli oznake. Sadržaj i oblik oznake kvalitete propisat će Agencija svojim općim aktom.

Akreditacijski savjet Agencije na sjednici razmatra završno izvješće sa svim preporukama i prijedozima te o njemu donosi mišljenje. Agencija na temelju prethodnog mišljenja Akreditacijskog

savjeta donosi akreditacijsku preporuku ministru nadležnom za znanost i visoko obrazovanje te po primitku ministrove konačne odluke o ishodu postupka dodjeljuje oznaku „visoke razine kvalitete“.